

Livets sidste tid

En pjece til dig der er pårørende

altiden

Afslutningen på livet er aldrig ens

Kære pårørende

Denne pjece er skrevet, som en hjælp til dig, som er pårørende til et døende familiemedlem eller en god ven. Altiden ønsker, at pjecen kan bidrage til, at du finder støtte og vejledning i forbindelse med afskeden.

I Altiden ønsker vi, at du som pårørende kan være tæt inddraget i forløbet, og vi stiller os til rådighed for dig ved behov for samtale eller ved spørgsmål.

Pjecen svarer på nogle af de typiske spørgsmål, som kan opstå i forbindelse med, at afslutningen på livet kommer tæt på.

Afslutningen på livet er aldrig ens. Den opleves heller ikke ens som pårørende. Nogle dødsfald sker pludseligt, andre over flere måneder. Nogle gange er døden en lettelse og andre gange føles den uretfærdig. Derfor er det vigtigt, at du stiller de spørgsmål, du har brug for og beder om hjælp, hvis det er svært at forstå, det der sker.

Enhver dør til sin tid

Døden er en naturlig proces. Det vigtigste er, at afslutningen på livet bliver værdig for det enkelte menneske og uden unødige smerter, gener eller angst.

Som fagprofessionelle vil vi gøre vores bedste for at lindre både fysiske og psykiske gener. Vi har brug for, at du stoler på, at det er en opgave vi kan og skal håndtere bedst muligt.

Som pårørende kan man føle trang til at gøre noget og man kan bidrage til trykthed for den døende på flere måder. Mærk efter, hvad føles godt og rigtigt.

Det kan du gøre som pårørende:

- Være til stede
- Være stille sammen
- Holde i hånden eller give et knus
- Fugte mund og læber
- Give en kølig klud på panden/i ansigtet
- Tale og fortælle naturligt, som I plejer
- Spille musik
- Bede en bøn
- Læse højt

Tegn på at afslutningen på livet nærmer sig

I Altiden er vi vant til at tage afsked med døende borgere. Derfor kan vi ofte vurdere, hvornår en borger er på vej til at tage afsked med livet. Noget af det, vi lægger mærke til, er bl.a:

- Svækkelse, udmattelse
- Sover mere og glider over i bevidstløshed
- Mindre interesse for mad og drikke
- Problemer med at synke
- Huden kan skifte farve og temperatur
- Spids over næsen
- Kølige hænder og fødder
- Vejrtrækning ændrer sig – der kan komme pauser
- Rallen ved vejrtrækning (sekret i halsen)

Smerter

Det kan være svært at identificere smerter hos en døende, men ofte vil den døende være urolig og klagende. Dette kan dog også skyldes andre faktorer.

Vi vil sammen med den praktiserende læge løbende vurdere behov for smertestillende medicin. Ingen skal have ondt.

Angst

Den døende kan opleve angst og utryghed, specielt hvis vejrtrækningen er besværet i de sidste timer.

Dette kan ofte afhjælpes med nærvær, så den døende kan mærke, at han eller hun ikke er alene.

Det er også muligt at tilbyde beroligende medicin, hvis dette vurderes nødvendigt.

Sult og tørst

Det er helt naturligt, at den døende mister interessen for mad og drikke. I den sidste tid føles sult og tørst ikke længere. Det er lysten, der er afgørende. Tilbyd det din pårørende ønsker. Skyldes den manglende interesse, kvalme kan der gives kvalmestillende medicin.

Hvis den døende ikke længere kan spise og drikke, vil vi sørge for at fugte din pårørendes mund med en lille svamp. Dette afhjælper tørheden i munden.

På dette stadie i forløbet er det ikke gavnligt at tilbyde sondeernæring, da dette vil kunne medføre gener for din pårørende, såsom væskeansamlinger og kvalme.

Træthed og bevidsthedsniveau

I den sidste tid tappes den døende for kræfter, vil sove mere og mere og være sværere at vække. Det er vigtigt at respektere denne tilstand, som en naturlig del af processen.

Din pårørende fornemmer stadig, at man er omkring ham eller hende, men magter ikke at tale eller forholde sig til nogen. Enkelte oplever en ”opblomstring” i den sidste tid, hvor de pludselig er mere vågne og taler.

Sanserne

Føle og høresanserne er de sidste, der forsvinder. Tal derfor til den døende, så de ved man er til stede. Fornem om berøring virker beroligende. Tal ikke henover den døende. Vis respekt til det sidste.

De sidste timer

Døden nærmere sig og kan genkendes ved, at vejrtrækningen bliver svagere, og der er længere imellem vejrtrækningerne. Næsen bliver spids og hænder og fødder bliver kolde.

Når døden er indtruffet

Det er vigtigt, at tage afsked. Nogle har brug for at være hos den døde i en stund efter dødstidspunktet. Tag den tid, du har brug for.

Den afdøde har måske selv givet udtryk for, hvilket sæt tøj de ønskede at få på. Hvis ikke, kan du give udtryk for dine ønsker til os.

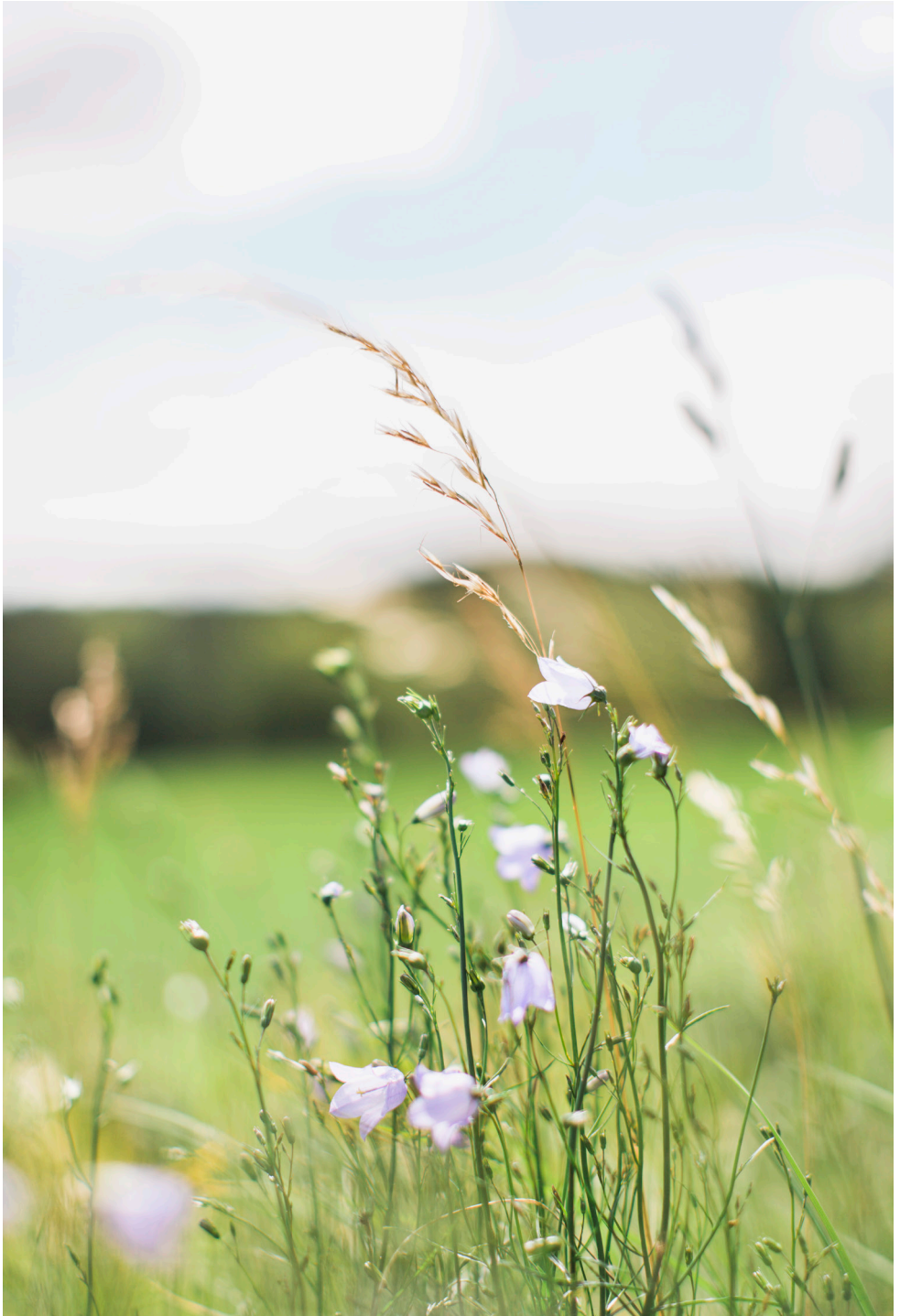
Vi vil sørge for at gøre afdøde i stand. Herefter er der mulig for, at man som familie eller venner kan tage en sidste afsked. Aftal dette med os.

Efter 6 timer kan der foretages ligsyn af en læge. Det er lovpligtigt, at det er en læge, der erklærer din pårørende for afgang ved døden.

Bedemand

Når lægen har skrevet dødsattesten, er det dig som pårørende, der kontakter en bedemand og aftaler afhentning af den afdøde, samt laver aftaler omkring bisættelse eller begravelse.

Husk, at vi er der både for din pårørende og dig under hele forløbet, så kontakt os endelig, når du har brug for det.

Kontaktoplysninger

Label

Altidens hovedkontor

Altiden

Tuborgvej 5
2900 Hellerup
Tlf. 4290 9590
kontakt@altiden.dk

Altiden er en af Danmarks største private omsorgsaktører med aktiviteter inden for plejecenterdrift, hjemmepleje, genoptræning og socialpædagogiske tilbud. I hele Danmark møder vi vore kunder med respekt og ekspertise. Vores ca. 1.000 medarbejdere arbejder med fokus på hver enkelt borgers livskvalitet, tryghed og udvikling. Altiden er fra 2019 en del af Ambea, en af Nordens førende omsorgsvirksomheder. Ambea vil være kvalitetsledende på alle områder og har som vision at gøre verden lidt bedre, et menneske af ad gangen.